

SAMFÉLAGSPJÓNUSTA Í STAÐ VARAREFSINGA

Hvað er samfélagspjónusta?	Samfélagspjónusta felur í sér tímabundið ólaunað starf í þágu samfélagsins svo sem líknar- eða félagsstarf ýmiss konar, sem kemur í stað afplánunar í fangelsi. Starfið er unnið utan vinnutíma dómpola og getur hann því stundað atvinnu sína eða nám meðan á samfélagspjónustu stendur og verið virkur þjóðfélagsþagn. Fangelsismálastofnun getur ákveðið að hluti ólaunuðu samfélagspjónustunnar skuli felast í viðtalsmeðferð en þó aldrei meira en einn fimmti hluti hennar.
Hverjur geta óskað eftir samfélagspjónustu?	Hafi innheimtuaðili ákveðið að maður skuli afplána vararefsingu fésektar, er heimilt, ef almannahagsmunir mæla ekki gegn því, að fullnusta vararefsingu með ólaunaðri samfélagspjónustu þegar fésekt er 100.000 kr.- eða hærri, minnst 40 klukkustundir og mest 480 klukkustundir. Hafi sektarpoli fengið fimm sektir eða fleiri verður vararefsing ekki að jafnaði fullnustuð með samfélagspjónustu. Að uppfylltum ofangreindum skilyrðum getur sektarpoli sótt um samfélagspjónustu á meðfylgjandi eyðublaði. Skilyrði þess að samfélagspjónusta komi til álita eru að umsækjandi eigi ekki til meðferðar mál hjá lögreglu, ákærvaldi eða dómstólum, þar sem hann er kærður fyrir refsiverðan verknað. Ennfremur að hann afpláni ekki fangelsisrefsingu eða sæti gæsluvarðhaldi.
Hvar og hvenær á að sækja um samfélagspjónustu?	Umsóknum skal skila til innheimtumiðstöðvar sekta og sakarkostnaðar ekki síðar en sjö dögum eftir að umsækjanda barst tilkynning um fyrirhugaða afplánun vararefsingar samkvæmt ákvörðun innheimtuaðila. Innheimtuaðli framsendir Fangelsismálastofnun beiðni um samfélagspjónustu til ákvörðunar ásamt gögnum máls og umsögn sinni. Afplánun vararefsingar freastast þar til ákvörðun um afgreiðslu umsóknar liggur fyrir.
Hvaða skilyrði þarf að uppfylla til að geta afplánað með samfélagspjónustu?	Skilyrði þess að samfélagspjónusta komi til álita eru m.a. að almannahagsmunir mæli ekki gegn því, að dómpoli hafi óskað eftir því skriflega við innheimtuaðila eigi síðar en viku áður en hann átti að hefja afplánun í fangelsi, að hann eigi ekki til meðferðar mál hjá lögreglu, ákærvaldi eða dómstólum þar sem hann er kærður fyrir refsiverðan verknað, að hann teljist hæfur til að gegna samfélagspjónustu og að hann sé ekki í afplánun.
Hvernig er staðið að undirbúningi að samfélagspjónustu?	Ef umsókn um samfélagspjónustu er samþykkt er umsækjanda birt samfélagspjónustuskírteini þar sem fram kemur klukkustundafjöldi samfélagspjónustu, hvar og á hve löngum tíma samfélagspjónusta skuli innt af hendi. Þá koma enn fremur fram þau skilyrði sem viðkomandi þarf að standast en þau eru helst að viðkomandi gerist ekki brotlegur, neyti hvorki áfengis né deyfilyfja, vinni á tilsettum tíma og tilkynni án undandráttar veikindi eða aðrar orsakir fyrir því að hann geti ekki mætt til vinnu. Jafnframt kemur fram hverju það varði ef skilyrði þessi eru rofin. Dómpoli gengst undir framangreind skilyrði með undirritun sinni. Starfsmaður Fangelsismálastofnunar fer alla jafna með dómpola á vinnustað í fyrsta sinn. Í kjölfarið er haft eftirlit með honum, m.a. með heimsóknum á vinnustað og viðtölum við umsjónarmann, en sá síðarnefndi sér um að leiðbeina viðkomandi og fylgjast með ástundun hans.
Hvers konar störf er um að ræða?	Aðallega er um að ræða líknar- og félagsstörf hjá félaga- og góðgerðarsamtökum. Störfin felast mest megnis í þrifum og viðhaldi. Val á vinnustað fer eftir því hvaða störf eru laus á hverjum tíma og hvað telst hæfa umsækjanda að mati Fangelsismálastofnunar.
Hvenær er starfið unnið?	Starfið er ýmist unnið á hefðbundnum vinnutíma eða á kvöldin og um helgar. Starfstími er frá 40 klst. og dreifist á 2 - 14 mánuði.
Hvað gerist ef menn rjúfa skilyrði samfélagspjónustu?	Ef dómpoli í samfélagspjónustu rýfur skilyrðin sem voru sett, t.d. með því að sinna ekki vinnuskyldu sinni, vegna óreglu eða ef hann er kærður fyrir að hafa framið refsiverðan verknað getur hann þurft að afplána eftirstöðvar refsingarinnar/anna í fangelsi. Ákvarðanir þessar eru tilkynntar viðkomandi skriflega.
Aðrar upplýsingar	Hægt er að fá allar nánari upplýsingar um skilyrði og fyrrkomulag samfélagspjónustu hjá sýslumanninum á Norðurlandi vestra, sími 458-2500 og hjá Fangelsismálastofnun ríkisins, Austurströnd 5, 170 SELTJARNARNES, sími 520-5000 (símatími kl. 9-11) og á www.fangelsi.is .